

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний
Кафедра педіатрії №2

Силабус курсу
Педіатрія

Обсяг	4,5 кредити ЕКТС, 135 годин
Семестр, рік навчання	VII – VIII семестри, 4 курс
Дні, час, місце	Час і місце проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладачі	Співробітники кафедри
Контактний телефон	Завуч Прохорова Світлана Вадимівна +38 067 485 15 91
E-mail	Fedin3000@ukr.net
Робоче місце	МДЛ №2 Лекційна аудиторія - 1 МДЛ №2 Навчальна кімната - 3 УМЦР матері та дитини МОЗ України Навчальні кімнати – 2 Український дитячий центр «Молода Гвардія» Навчальні кімнати – 2 МСБД №1 Навчальна кімната – 1
Консультації	МДЛ №2 Лекційна аудиторія

КОМУНІКАЦІЯ: очні зустрічі, e-mail, соціальні мережі, телефон.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» є методи дослідження органів та систем дитини, етіологія, патогенез, діагностика, лікування, профілактика та прогноз найбільш поширених захворювань дитячого віку, заходи з організації санітарно-епідемічного режиму в дитячий клініці; клініка, диференційна діагностика, перша медична допомога при невідкладних станах в педіатрії, принципи лікування та профілактика.

Пререквізити курсу: для освоєння дисципліни необхідні знання, уміння та навички таких дисциплін як «Медична і біологічна фізика», «Анатомія людини», «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», «Гістологія, цитологія та ембріологія», «Фізіологія», «Внутрішні хвороби», «Хірургія», «Патоморфологія», «Патофізіологія», «Радіологія», «Неврологія», «Офтальмологія», «Фтизіатрія», «Отолярінгологія»

Постреквізити: знання, умінні та навички з дисципліни «Педіатрія» необхідні для вивчення інфекційних хвороб, епідеміології, онкології.

Мета курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педіатрії» на 4 курсі є опанування здобувачами освіти наступних вмінь:

1. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

2. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

3. Визначати особливості захворювань дітей різного віку.

4. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

5. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

6. Демонструвати володіння при постановці діагнозу і наданні екстреної допомоги при основних невідкладних станах у дітей з найбільш поширеними соматичними та неінфекційними захворюваннями дитячого віку.

7. Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу найбільш поширених дитячих неінфекційних хвороб.

8. Здійснювати оцінку прогнозу при найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворюваннях дитячого віку.

9. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

10. Формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння з педіатрії для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

Завдання дисципліни:

1. Засвоєння етіологічних та патогенетичних факторів найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

2. Засвоєння класифікації дитячих хвороб та провести аналіз типових клінічних картин найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

3. Визначання особливостей захворювань у дітей різного віку.

4. Скласти план обстеження та провести аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

5. Оволодіння принципами лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.

6. Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у дітей з найбільш поширеними соматичними та неінфекційними захворюваннями дитячого віку.

7. Вміння проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу найбільш поширених дитячих неінфекційних хвороб.

8. Надати прогноз при найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворюваннях дитячого віку.

9. Володіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії та при професійному спілкуванні з хворим.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної педіатрії;
- основні принципи організації медичної допомоги дитячому населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування хворої дитини;
- загальні елементи догляду за хворими дітьми;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
- класифікацію та аналіз типової клінічної картини найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку, хвороб новонароджених.
- план обстеження та аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку;
- принципами лікування, реабілітації і профілактики хвороб новонароджених та найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку.
- надання екстреної допомоги при основних невідкладних станах у дітей з найбільш поширеними соматичними та неінфекційними захворюваннями дитячого віку.
- диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу найбільш поширених дитячих неінфекційних хвороб.
- прогноз при найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворюваннях дитячого віку, хворобах новонароджених.
- морально-деонтологічні принципи медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

- особливості структури медичної карти стаціонарного хворого.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень відділення у дитячому стаціонарі;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження хворої дитини;
- оцінювати важкість клінічних проявів хвороби;

- скласти план обстеження і оцінити їх результати;
- провести диференційну діагностику;
- виявляти і оцінювати гострі медичні стани;
- надавати першу медичну допомогу;
- забезпечити базову підтримку життя і дихальної функції у відповідності до діючих Європейських рекомендацій;
- призначити відповідне лікування;
- виконувати медичні процедури і медичні маніпуляції (техніка проведення ін'єкцій, очисної клізми, зондування шлунку, методи відновлення прохідності дихальних шляхів, катетеризація сечового міхура, тощо);
  - застосовувати заходи з профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
    - оформити карту стаціонарного хворого;
    - дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.), практичних занять (64 год.), організації самостійної роботи студентів (52 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання: лекції, пояснення, мультимедійні презентації, комп'ютерне тестування, розв'язування ситуаційних задач, курація тематичних хворих, трактування даних лабораторних та спеціальних досліджень, що характеризують функціональний стан організму дитини, контроль практичних навичок, інші.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Рахіт.

Тема 2. Гіпервітаміноз «Д», спазмофілія.

Тема 3. Білково-енергетична недостатність.

Тема 4. Гострі респіраторно-вірусні захворювання. Гіпертермічний синдром.

Тема 5. Гострий стенозуючий ларінготрахеїт, дихальна недостатність.

Тема 6. Бронхіти.

Тема 7. Пневмонії.

Тема 8. Вроджені вади дихальної системи.

Тема 9. Хронічні неспецифічні захворювання легень.

Тема 10. Муковисцидоз.

Тема 11. Бронхіальна астма. Алергічний риніт.

Тема 12. Кропив'янка, набряк Квінке. Алергічний риніт.

Тема 13. Атопічний дерматит.

Тема 14. Вроджені вади серця.

Тема 15. Кардіоміопатії.

Тема 16. Гостра ревматична.

- Тема 17. Запальні захворювання серця (кардити).
- Тема 18. Ювенільний ідіопатичний артрит.
- Тема 19. Реактивні артропатії у дітей.
- Тема 20. Функціональні захворювання шлунково-кишкового тракту у дітей раннього віку (кишкові коліки, функціональний закреп, зригування).
- Тема 21. Функціональні захворювання шлунково-кишкового тракту у дітей старшого віку (синдром подразненого кишківника, функціональна диспепсія).
- Тема 22. Органічні захворювання стравоходу та шлунку.
- Тема 23. Виразкова хвороба.
- Тема 24. Функціональні та органічні захворювання біліарної системи.
- Тема 25. Захворювання підшлункової залози.
- Тема 26. Синдром мальабсорбції.
- Тема 27. Органічні захворювання кишківника.
- Тема 28. Інфекції сечової системи.
- Тема 29. Гломерулонефрит.
- Тема 30. Гостре ураження нирок.
- Тема 31. Хронічна хвороба нирок.
- Тема 32. Тубулоінтерстиціальний нефрит.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Педіатрія у двох томах, за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В. Т.2, Захворювання дітей раннього віку. Пульмонологія. Алергологія. Кардіологія. Гастроентерологія. Нефрологія. ВІЛ-інфекція. Первинна медико-санітарна допомога ученик – Одеса: ОНМедУ. – 2014. -312 с.
2. Стоєва Т.В., Годлевська Т.Л. та ін. Нефрологія дитячого віку. Навчальний посібник. – Одеса: «Політехперіодика», - 2018. – 181 с.
3. Зубаренко А.В., Аряєв Н.Л., Старець Е.А. и др.. Педиатрические навыки в практике семейного врача и педиатра: учебн.пособие. – Одесса: Печатный дом, Друк південь, 2014. – 232с.

Додаткова література

1. Зубаренко О.В., Волосовець О.П., Стоєва Т.В. та ін.. Педіатрія (кардіологія та нефрологія). Навчальний посібник. – Одеса: Прес кур'єр, - 2014. – 511 с.
2. Аряєв М.Л., Волосовець А.П., Котова Н.В., Старикова А.А., Кононенко Н.А. Пульмонология детского возраста- Киев: Здоров'я, 2004.-608с.
3. Белозеров Ю.М. Детская кардиология. – М.:Медпресс-информ. – 2004. – 600с.
4. Белоусов Ю.В. Педиатрическая гастроэнтерология: Новейший справочник. – М., Изд-во Эксмо, 2006. – 704 с.
5. Волосовець О.П., Савво В.М., Кривоустов С.П. Вибрані питання дитячої кардіоревматології – Х.: «ТНЦ», 2006 – 256 с.

6.Майданник В.Г., Митин Ю.В. Диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний дыхательных путей у детей.– К.: ООО «ИЦ Медпромфор», 2006.- 288 с.

7.Накази МОЗ України «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні», «Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку», та по протоколах за спеціальностями «педіатрія» та ін. МОЗ України. – Київ, 2005 р. – 414 с.

8.Профилактическая педиатрия (монография). Под ред. Зубаренко А.В., Кравченко Л.Г.- 2011.

9.Зубаренко А.В., Портнова О.О. и др. Педиатрия (пульмонология и аллергология). Учебное пособие. - 2012.

10. Боднар Г.В. Паліативна медична допомога. Донецьк:Донеччина, 2004.– 80 с.

Інформаційні ресурси

- електронний сайт бібліотеки ОНМедУ;
- електронний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України;
- електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США.
- освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою. Кінцевою стає середня оцінка за всі види діяльності студента під час практичного заняття.

Критерії оцінювання роботи студента на практичному занятті

«5»	«4»	«3»	«2»
<i>Критерії оцінювання практичних навичок студента</i>			
Студент самостійно виконав ту чи іншу практичну навичку, чітко вибирав необхідний спосіб надання допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації	Студент самостійно виконав ту чи іншу практичну навичку, але при цьому допустив дві-три несуттєві помилки.	Студент не може самостійно вибрати адекватний спосіб допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації, робить грубі помилки при виконанні практичної навички	Студент не виявляє знань способів для надання допомоги при тій чи іншій клінічній ситуації, не може дати жодної правильної відповіді на запитання.
<i>Критерії оцінювання теоретичних знань студента</i>			
Студент самостійно, чітко і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на всі запитання.	студент зріло орієнтується в матеріалі, але при відповіді допустив дві-три не принципово важливі помилки.	знає фактичний матеріал у повному об'ємі програми курсу, проте затрудняється самостійно і систематично викладати відповіді, примушуючи викладача пропо-	студент не виявляє знань і погано орієнтується в основному теоретичному матеріалі курсу педіатрії, що виявляється шляхом пропонування йому

		нувати йому навідні запитання.	додаткових запитань.
Критерії оцінювання виконання тестових завдань			
90-100 %	70-80 %	50-60 %	менше 50 %
Критерії оцінювання вирішення ситуаційних задач			
3 із 3	2 із 3	1 із 3	жодної не вирішено
Критерії оцінки активності студента			
Дуже активний	Активний	Малоактивний	Пасивний
Студент активно працює протягом усього практичного заняття, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки. Проявляє вміння працювати в групі (є лідером), планувати час, продукувати нові ідеї, оцінювати якість виконаної роботи, бути критичним та самокритичним, оцінити свої знання та знання інших.	Студент активно працює протягом практичного заняття, викладення матеріалу логічне, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння виконувати навчальні завдання. Проявляє вміння працювати в групі, планувати час, продукувати нові ідеї, оцінювати якість виконаної роботи, бути критичним та самокритичним, оцінити свої знання та знання інших. Але для прояву своїх якостей потребує стимулу зовні.	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати питання, робити висновки й розв'язувати задачі. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. У групі активності не проявляє, або ж лише після зауваження лідера.	Студент не проявляє активності при самостійній роботі та у складі групи. Проявляє відсутність зацікавленості і бажання працювати.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Оцінка за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час іспиту.

Підсумковий контроль

По завершенню вивчення дисципліни здійснюється іспит. До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Перед іспитом студенти вирішують 20 завдань типу «Крок-2», до іспиту допускаються студенти, які відповіли не менш 60,5% тестів.

Іспит студента оцінюється за 4-бальною шкалою. Засобами діагностики засвоєння матеріалу є контроль виконання практичних навичок (демонстрація

методики і техніки виконання запропонованих практичних навичок з нижче наведеного переліку), усна відповідь на 2 теоретичні питання та клінічну задачу.

Оцінка з дисципліни складається з двох складових:

- 50% - поточна успішність (середнє арифметичне всіх оцінок студента);
- 50% оцінка на диференційованому заліку.

Середній бал за дисципліну розраховується як середнє арифметичне поточної успішності та іспиту.

Самостійна робота студентів.

Самостійна і індивідуальна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи студентів, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедр, тематикою самостійних і індивідуальних завдань для кожного завдання, алгоритмами виконання практичних вмінь, алгоритмами само- і взаємоконтролю знань і вмінь, тестовими завданнями типу «Крок-2» до кожного заняття.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Під час проходження циклу студент може щоденно відпрацювати 1 пропуск занять. Після закінчення циклу щочетверга – 1 пропуск, щосуботи – 2 пропуски. Перескладання іспиту за дозволом деканату відбувається після відпрацювання студентом усіх пропусків занять та незадовільних відміток, якщо його рейтинг менш ніж 3.0.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання щоденної роботи, іспиту;
- повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь

Пропуски та запізнення на заняття неприпустимі.

Мобільні пристрої

Використання мобільних пристроїв у клініці та на заняттях неприпустимі без дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Студенти повинні дотримуватися тиші у клініці , не розмовляти без потреби у палатах стаціонару. Зовнішній вигляд студентів повинен відповідати вимогам клініки: халат, шапочка, маска. Студент приймає активну участь у виконанні необхідного мінімуму теоретичної навчальної роботи, оволодінні практичними навичками та курації тематичних хворих.